

DÜSEVNI LISZT

Mejszecsne verszke novine.

Podgovorni reditel: LUTHÁR ÁDÁM v Püconci.

Pom. reditela: Fliszár János i Kováts Stevan
v M. Soboti.

Lasztnik i vödávnik: Prejkmurszka evang. sinyorija.

Cejna na leto 20 din., edna numera 2 din.

Rokopiszi sze v Püconce májo poslati.

Naprejplacilo gorivzeme vszákí ev. dühovnik i
vucsitel.

Reformácija i nase cérkvi návuk.

X. Leo pápa je doszta pejnez potre-
búvao k-zídanyi Petrove církvi v Rími.
Naj to potrejbno sumo naprejszprávi, je
grejhov odpüsztasanya cejdila dao odávati.
Vö je dao razglásziti, ka sto szi cedela
kúpi. tiszтоми sze grehi odpüsztíjo, escse
na preminoucse i pridoucse vrejmen tüdi.
To trzstvo odpüsztkov okouli Wittenberga
je eden dameníkánzski redovnik, Tetzel
János szpunyávo. Luther je protesterao
prouti tomí trzství z düsami, nagibao je
visesnye pope, naj konec vrzsejo tomí csi-
nejnyí, ali nej je mogao tou po lejpoj pouti
doszégnoti. Záto je 1517-tom leti oktobra
31-joga dnéva opoldné 95 pravíc prouti
odpüsztki na dveri te grádske círki vu
Wittenbergi goriprebio, z-steri sze nike ti
nájznamenitejsi etak glászijo:

1) Da nas Goszpon Jezus Krisztus
govorí: »Csinte pokouro i povrnte sze, naj
sze vam grejhi dolizbrísejo, da píde cajt
otávlanja od lica Bozsega“ — z-tem on
tou scsé, naj cejli zsitek verníkov pokoura
bode.

11.) On koukol, kaj szo církevno po-
kouro na kastigo purgatoriuma (ocsisztsá-
vajoucsega ognja) preobrnouli, sze je mo-
gao poszejati, gda szo püspecke szpáli.

21) Predgarje odpüsztka bloudijo, kí
tou právijo, kaj sze cslovek po pápovom

odpüsztki od vszej grejhov odsziobodí i
zvelicsa.

27) Kí tou právijo, kaj kak sze gros
v lado püsztí, düsa z-purgatoriuma v-íebo
zleti, oni cslovecso noríjo predgajo.

32) Kí szi tou míszlijo, kaj sze po
cejdelaj odpüsztka zvelicsanya szvojga og-
vüsajo, oni sze z-szvojmi vucsitelmi nav-
küpe szkvaríjo.

33) Od oni sze nájbole mámo varvati,
kí tou právijo, kaj je pápov odpüszték te
nájvéksi i najdraksi dár Bozsi, pókom sze
cslovek z-Bougom zmirí.

36) Ednomi vszákomi krsztseníki, kí
prav pozsalúje grejhe szvoje, sze popolno-
ma odpüsztíjo grejhi i nyí kastiga brezi
cedela odpüsztka.

37) Eden vszákí právi krsztsenik, naj
szi bodo on zsv ali mrtev, je tálnik vszej
dobrout Krisztusovi i szv. Materé círki
z-Bozsega dára brezi cedela odpüsztka.

42) Krsztsanom sze more raztolmácsiti
kaj je pápova síma nej tou, kaj bi sze od-
püsztšený z-káksim delom szmilenosztí
priglihávatí moglo.

43) Krsztsanom sze more raztolmácsiti,
kaj kí szíromáki podelí, ali tomí vbougomi
poszoudi, on pravej csiní, líki kaj bi szi
odpüszték küpo.

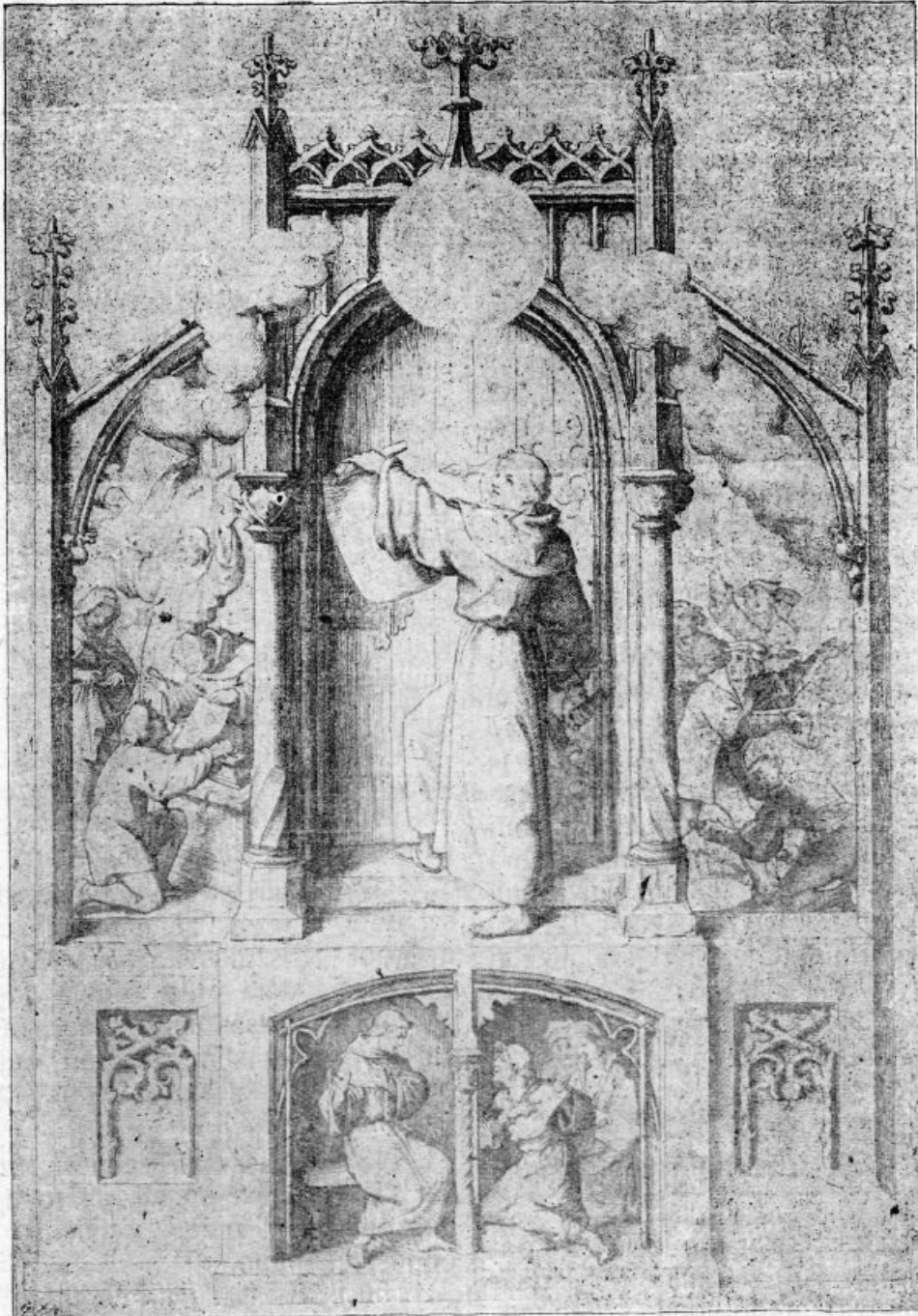
50.) Krsztsanom sze more raztolma-
csiti, kaj bi pápa, csi bi znao, kak pred-
garje odpüsztka lüdsztvo deréjo, ráj bio,
naj sze sztoulcsna církev szvétoga Petra
na práhpepél zgorí, líki kaj bi sze z-kou-

zsov, meszom i kousztami ovcéo nyegovi goripocimprala.

72) Te právi kincs szvéte Materé cérkvi je te szv. evangelium díke i milosztse Bozse.

Té pravice szo prouti Luthera csákányi zacsétek pousztale k-tomi zse dávnó

zselnomi pobougsanyi szvéte Materé cérkvi. Vu stiri tjédni szo one po cejlom szvejtí razísle, tak da bi je bisztroletécsi angelje razsirjávali. — Reformácija telko zadene, kak cérkvi, vere poprávlanje. Luther je nej nasztavitel nasega vadlúványa, kak pri zsidovaj Mozes, pri muzulmánaj

Luther goriprebije 95 pravíc.

(Z-lejve: Trzstvo odpúsztkov, Tetzel zseszgé Luthera pizala. Z-dejszne: Wittenbergszki deácke zseszgéjo Tetzela profitezise. Szpodi: Luther vu szpovednici nazájvrzse zezávanye na odpúsztká cedela.)

Mohamed, — nego reformátor, kí je krsztsanszko vadlúvanye od krívi návukov ocsiszto í nazájszpravo vu evangelioma isztino, kak szo tou pouleg Jezusovoga zrendelúvanya apostolje i ti prvi krsztsanye túdi vcsíli. Nasega vadjúvanya nasztavítel je szam Bozsi jedínorodjeni szin, Jezus Krisztus. 1517. okt. 31. dén nej nasega vadlúvanya, nego vere popravlanya zacsétek, po Krisztusi vcsite csiszte bozse rejcsi znouvics na szvetloszt prinesenyé znamenúje.

Evangelicsanszko vadlúvanya glávna zapoved je: „Lúbi G. Bogá i blíznyega tvojoga, kak szamoga szebé.“

Nasa cérkev szledécse vcsí:

1.) Verszki isztin vretina je jedíno szamo szv. píszo. Gal. 1, 8.

2.) Cérkvi jedina gláva i szredbeník med Bougom i lúdmí je Krisztus (Ef. 1, 22; Ján 14, 6.

3.) Zvelicsamo sze szamo z-bozse miloscse po veri vu Jezusi Krisztusi. (Rim. 3, 28.)

4.) Jezus je szamo dvá szakramentuma zrendelúvao: krszt i Goszpodnovo vecsérjo. (Mt. 28, 19; 26, 19. 26—28.)

5.) Goszpodnova vecsérja sze vu obojoj formi vódeli i vu goszpodnovej vecsérji Krisztusovo tejló i krv vu kejpí ostíje i

vína sztanovito jemlémo, ti vervajoucsi na zvelicsanye szvoje, ti neverni na szkvarjenye szvoje. (Mt. 26, 27; I. kor. 11, 28.)

6.) Bozse szlúzsbe centrum je nej latinszkoga jezika mesa, nego po jeziki lúdsztva drzsána predga. (I kor. 14, 19.)

7.) Junástvo popév, szpovedávanye vu vúha, transsubstanciáció, meso za pokojne, poszt, bucse, ár sze tá protivíjo szv. píszmom, evang. cérkev tápometáva.

Ár je nase vadlúvanye lúbéznosztí, dúsnevestne szlobodscsine vadlúvanye, je nasa cérkev potrpíva prouti drúgoga vadlúvanya lúdém, zsnyimi vu bratinszkój lúbéznosztí zselej vkúpzsíveti, drúgi verszko ogvúsanye postúje. Kak domovíne vórni pörgarje pa protesztánsi dájo nej szamo Bougi, ka je Bozse, nego králi túdi, ka je královo.

Na Krisztusovom evangeliomi fundálivano nase vadlúvanye szamo on nemre lúbiti, kí je nepozna, sto je szpozna, on je túdi polúbi i vadlúvao bode z-Pavel apostolom, ka sztanovito drúgoga fundamentoma niscse nemre djáti zvún toga, Kí je djáni, kí je Jezus Krisztus. (I. kor. 3, 11.)

Vszáka evangelicsanszka famílja naj csté i podpéra Düsevni liszt.

Podlíztek.

Evangelicsanszke szv. materé-cérkvi prísesztnoszt.

(Gori precsteto 1922. márt. 12-toga v-Szobotskoga zszenskoga drústva pobožnom posztnom vkúp prihájanyem po Fliszár János vp. vucsíteli.)

Ti vcagajoucsi i vu dúhi dojpobiti krsztsanye sze zsalosztno tak májo segou sztarati: „Teski je prebítek nas, tesko je bojúvanye i sztáva nasa!“ Tak je bilou tou v-preminoucsem túdi, gda szo katholicsanye preganyali evangelicsance za volo vere. — Dokecs oni krepki bodoucsi pri vrejdnosztí, nepoznajo nika nemogoucsega, — vszáko zádevo nalehci obládajo i na vere szvoje potrdjávanye vsze lehko doprineszéje, — tecsasz mí vu szíromástvi bodoucsi Lázarje, noszimo szírmastva szvojega bremen. — Katholicsanci v-bougsoj i prednyejsoj zvézi bodoucsi z-oblásztjov, — rokou z-rokouv prikapcseno z-szvojimi vlákmi zamrezsíjo,

prevlecséjo tak lúdí, kak drzsáve zsítek i oblászt. — Ta edna rouka szvojo moucs i toploucso dale dá i zhája po nyej sztou i sztou rouk zmáganye. — Mí pa raztepení, od nemocsnosztí premágani, z-doj pobítim dúhom, z bolécsím szrdcom glédamo ti krepki neprej idejnye.

Ali dónok tak ercsémo: „Nebojte sze!“ Vnougá szmo pretrpeli i vóprésztali zse, kak nam tou histouria szveklo kázse. — Na krvne sztolice, na gorécse grmáde szo primárjali mocsne vere ocsáke nase. V-gályarobsztvo szo vrgli mirovnoga dúhá, poníznoaga drzsánya dúhovne pasztére nase. Porobili szo cerkvi i solé nase, — ali záto je dónok goriosztála evang szv. mati cérkev. Gori je osztála i mocsno sztoji, ár je nyé násztava nej lúdi, nego vszamogoucsega i na vsze szkrbnoszcsega Bogá násztava. Szvejít ravnajoucsi goszpodin Boug od vszej goszpoudov te návívisi goszpoud, je obarvao i gori obdrzsao evangelicsanszko szv. m. cérkev, csi je glih cejli szvejít z-besznocsov trou na nyou, kak nam je tou Luther, veré reformátor v-207-moj peszmi v-4-tom versusi z-mozsnov verov zse naprej naznano:

Na reformácie szvétek.

Piszao: Fliszár János

Szvéti Boug, ocsa nebeszki,
Szvéték ti szvetímo v szrdci!
Hválo, díko ti szpejvamo,
Za tak veliko skrb tvojo,
Ka szí nam oudpro vretino,
Gde dühá tvojga pítvino,
Vszi verni tvoji nájdemo:
Vu düsi sze otávimo.
Díka i csészt bojdi tebi!

Szin tvoj jedíno rodjeni,
Nam je dao poszvejt blájzseni,
Steri je od lüdi szkriti
I jálno z-krivicov pokriti;
Ali tí szí, bozsa zmozsnoszt,
Zapovedao: *naj bou szvetloszt.*
I pá je znouva vuzsgáni
Po tebi nam znouva dáni!
Díka i csészt bojdi tebi!

Düsni pasztérje szo szpáli,
Vernici v-kmici bloudili,
Ali szvéti düh je zbüdo
I prineszao velko csüdo:
Odebráni gorsztánejo,
Biblio naprej vzemejo,
Bozse pravice glászijo,

„Rejcs Bozsa osztáne vszigdár,
Nyej niscse nemre prouti —
Boug nasz neosztávi nigdár
I szvéti düh nász pouti,
Csi bi trpeli, ali zgübili,
Zsítek i blágo i vsze, ka je drágo:
Nebésza nam osztánejo.

Evang. szv. m. cérkev je Bozsa násztava, ár csi bi lüdi náprava bíla: *razvézala bi sze, da je pa z-Bogá, nemorete je razvézati,* naj sze, kak prouti Bougi bojüvajoucsi nenájdetel! (Ap. djánye V. 38—39.)

Evang. szv. m. cérkev je od Bogá i záto jo lüdjé, bojdi szí ji kelikosté jezero, nepreprávijo!

Vu etom trousti sze vsze bole potrdjávamo, csi na szv. m. cérkvi nase návuk i vcsenyé glédamo i mízlimo. Vu nyem vszáka rejcs od szv. písma vekivecsni pravíc ino isztinoszt gucsi k-nam. More posztánoti szv. m. cérkev nasa za zmozsnó, odicseno hizo Bozso záto, ár szo jedíno na krepk Krisztusov fundamentom zozidane nyé zsíve sztené.

Blájzsensztvo nazvesztsávajo.
Díka i csészt bojdi tebi!

Szvéti hípi, velki hípi
Vas szpoumenek oh kak lejpi,
Zsívé on vu nasem szrdc:
Vu zhválnosztí cvetécsi,
Kí szte sze trüdfli verno,
Za szvét' vere szlobodscsino.
Bozsa rejcs osztáne vszigdár,
Nemre preidti ona nigdár!
Díka csészt naj bode Bougi!

Naj sze vrejlo razsürjáva
I med nami nazvesztsáva;
Rejcs Bozsa i nyé pravica,
Naj preszvejtí túzsna szrdca.
— Mir ino lüdi lübéznoszt,
Eta lejpa düsna jákoszt,
Na stero nasz vcsi biblia,
Eta szvéta Bozsa kniga,
Naj bou nas grád i mocsína!

Oktober 31.

Reformácie lejtnice szvétek.

Na szpoumenek 1517. okt. 31.-ti dén z-zahválnim szrdcom dámo hválo goszpodnomi Bougi, ki je ete dén dao pá znouva gorízidti i szvejtíti v-düsevnoj kmici blodécsemi szvejtí, düsne szlobodscsine szunci. Vu mízli i pámeti

Nasa szv. m. cérkev sze má razsürjávatí, vejn ona vu szebi zdrzsáva vsze, ka je k-csloveka osznávlanyi-potrebno. Navsí ga, kak trbej zsíveti, kak delati, kak sze veszeliti z-tími radüvajoucsimi i tál vzéti vu tí plakajoucsi zsalosztí. Navsí v-kaksoj sztávi má bidti z-Bougom ino z-lüdmí. Navsí na právo vero i na csízto lübézen blíznyega.

Etaksi po evangelioma blagoszlovnom vse-nyej pelani i oszovleni národov zsítek je doszta szrecsnejsi, stero ocsíveszno vídimo, ka vu protestánszkom dühi pelani národje szo sze nájpopolnej osznávlali tak vu düsevnom, kak vu zemelszkom naprejidejnyi. Kak zmozsen je pousztao te evangelicanszki Nemski, Angliski, Svedszki ország i Zjedínane drzsáve v-Ameriki! I na kelko szo zaosztányeni talianszki i spanyolszki orszócje. Nemamo sze tak sztaratí, príde ár prídti má obládnosztí vrejmen!

Potrebno je, da nase szv. m. cérkvi zsívo vero zbüdímo escse i vu dühovnoj kmici zsívoucsi národaj tüdi! — Jeli nekezbüjemo i veszelécs nevídimo, kak sze povnozsávajo, grüntajo vu katholicsanzski országaj kakti: v-Talianszkom fran-

tápotújemo vu Wittembergszke cérkvi kripto, gde te veliki reformátor szpi szvoj vekivecsen szen, kí je na ete dén prebio gori na Wittembergszke cérkvi dveri oni 95 pravíc (djátk), zsterimi je porúso sztári, pokvarjeni, prhlávi szvejt i grüntao bou, sega, jaksega, steroga príroda tak lepou za „*nouvo vrejmen*“ imenúje. Tak da bi sze toga wittembergszkoga apostola grob oudpro i dr. Luther Mártona dúh po cejla szvejtí glászo tomi mláčsnomi, nájvecskrát protivnomi szvejtí: „*Vu szlobodscsini tak, na stero nasz je Krisztus oszloubodo, sztojte, i nedajte szej pá vu járem szlú'zbe prézti.*“ (Gal. V. 1.)

Szlobodscsina! Kak velka, kak szvéta i lejpa míszel je tou! Nej je csúdo, vé m je jo Boug vcejpo vu csloveka dúso! Gda je Boug te prvi pár lúdi sztvouro je erkao: Kralújte nad nebeszkimi fticami, nad mourja ribami i nad zemlé sztvarami, — ali nej je pravo, goszpodújte eden nad ovim. I dönok precí, kak szo sze lúdjé naplodili, je nasztano goszpodárov i szlugov réd. Te eden záto, ár je krepsi, csednejši, — zapovedáva; te drúgi, da je szlabesi, nezevcsenejši — bouga i szlúzsi. Te eden záto, ár je prémo-csen, v'ziva obilno i mányikúje. — te ov, ár je szirmák, dela do pretgrnjenja i mantrá szej do groba. — Národa cslovecsanszkoga vecs jezero lejtna príroda je popisána v-toga na szmrf korbácsivanoga rob szlugo naszledúvajoucsi recsáj, med sterimi je on vöpúszto dúso govorécsi:

„Zakaj zšivé rob? — i kamen noszi K-krepkoga zidi, — odvejte nívásvi K-nyegovomi jármi i vmerjé. Miljoni za ednoga!“

Kak velka nepravica je bila tou! Ár szo szamo ti edni zšiveli i v'zivali, milione szo pa odrevényene vu dúsi noszile pon'zanogá cslovószta teski járem, k-steromi szo szej na teliko privadili, ka szej je escse, kak je znáno izraelszki národ z-szlobodscsine zemlé nazáj zselo vu piramisov robsztva széncó i k nyih presztrejtim sztolam.

Isztina, ka szo szej najšli Mo'zesje, pro-rocke, moudri pizátelje, vszáki vrejmenov reformátorje, — kí od Bozsega szvétoga dúhá navdehnyeni, szo búdili národ z-robsztva támna . . . ali rejcs nyihova je kricsécsi glász bio vu púsztsávi! I li te, gda je zse cejli szvejt szamo ednoga goszpodára szlúzso, te szej je porodila evangelioma szlobodscsina vu oszobi nazarenszkoga Jezusa. Kak dalecs je nyegova szvéta rouka doszégno, k-szebi je obinoula te osztávlene, te pregányane i bránila te szlabe. Gde je nyegova szvéta rejcs csúta, tam je bicsúvani grejh, steri je vretina toga nájvékšega robsztva. Ponízo je zšivenoszt i gízdoszt, glászo je bratinsztva szvétí návuk i z-szvojov példov je poszvedocso, ka práva velikoszt nesztóji vu tom, naj ober drúgi goszpodújemo, nego vu eden drúgoga lúbéznosztí i na szlú'zbo gotovnosztí.

cuskom, v-Ausztrii edno za drúgov evangelicanszke gmajne i posztávlajo gori cérkvi i solé — zsteri, kak zšijajoucsa szúha zemla otávlajoucsó nebeszko roszo, — jemléjo verníci vu szrdcá rejcs Bozso i kak k-hladnoj vodi jelen, hitíjo otavítí nebeszki zšéj szvoj.

Zmozna drústva velika dela lúbéznosztí odprávlajo. Spítále, rounarnice, szíromákov i szírotínszke hizse, deklin i obrambni doumi szej posztávlajo gori.

Betezsnikov obravnávanye i szkrbnosejnye tak zváne diakoniszse odprávlajo. Táksi pri nasoj evang. szvétoj materi cérkvi vise 23.000 jeszte, stere pobožsne krsztsenice z-velkov navdúševnosztjov, trúda i moucsi szvoje nejmilúvase szamé szebé gori aldúvajoucsvimprajo králevszto nebeszko eti na zemli i doj brísejo trpécsi blíznyí szvoji britke szkuzé i lejhsatí setújejo nyih tesko sztávo.

Eti v-Soboti túdi bode povrejmeni gori posztávlani vu Kúhár Ferencá hrámi tak imenúvani Konfirmánduski dom, steroga je te vu Bougi blájzseno vöpreminoucsi z-szvojov pobožsnov túvárisicov na té szvétí cíl darúvao, da szej vu kra-

jíni dománye vere nase osztávlena szírotínszka deca vkúp szprávi, na pogúbléne decé sors nepríde, nego szej obarje, vóosznové, vu veri potrdí i tak, kak verne, vu veri sztálne kotrige szvéte materé cérkvi, pred szvejtí posztávi, da ednouk i ona túdi odprávla evangelicanszko dúžnosztí szvojo i rasúrjáva králevszto nebeszko eti na zemli. Vszej nász nájvékse zselejnye je tou, da bi eto násztavo, kak náj prvle v-zšítek posztavítí mogoucsi bíli. Troustamo szej, ka z-Bogá pomocsjouv de nam tou vu krátkom vrejmeni doprinesztí mogoucsé.

V-Angliskom országi jeszte tak zváno Biblio rászúrjavajoucsé drústvo, stero je zse vecs kak 210 millio falátov biblinszki knig dalou vu rázlocsní jezíkaj vözostampati i ráztálati med szvejtá národí po cejloj zemli. Nase evangeliomszke knige, vu steri szo nouví zákon i zsolári popisáni, je túdi tou drústvo dalou vóstampati, tak da szvéto píszmo, té drági kíncs nebeszki mí túdi po szvojím drágom materszkom jezíki lehko vzsívamo na nase verszko potrdjávanye.

Nasa szv. mati cérkev szi je escse za cíl odebrála na krsztsanszko naso vero i na dúhov-

Z-tém návukom szo sli po cejlom sürkom szvejtí tüdi verni apostolje nyegovi i genoli i szporúsili szo zsnym krvizselcov trounuse, büdili szo vu robsztva jármi bodoucse düse: „*Vu szlobodscsini tak, na stero nasz je Krisztus oszloubodo sztojte, i nedajte sze pá vu járem szlů'zbe přezsti!*“ Ali vu za nyimi pridoucsi vrejmeraj szo nej prerazmeli, bole — nej szo steli naszledüvati Krisztusovoga evangelioma, meszto toga, ka bi eden drůgomi szlůzsili, szo cърkevna oblászt i popevje zacsnoli goszpodüvati. Rimszki pápa je bár dao nazvesztsávati od szébe, ka je on „szlůgov szluga“ — po pravici je pa goszpodüvao ober caszarov i kralouv i ka je escse vecs — ober dús tüdi.

Tá oblászt je 1500 lejt pod korc podveznola i szkrila evangeliom i potézсила nyegov blagoszlovni poszvejt i pravice. Znouva je v-robsztvo, v-dűhovne kmice robsztvo vtönyeni národ cslovecsanzski, stero je pa bole sztrahotno bilou, kak sztári vrejmenov robsztvo, ár szo düse bilé podjarmlene z-neobládanov zmozsnosztjov. Csloveka ona temelna pravica, naj sze szvojim Bougom z-szinovnov vűpaznosztjov szlobodno on szam doticse, je vkraj vzéta i tá posztávleni za szredbenika szpovedávajoucsi pop. — Prednyim je trbelo grejsniki vadlűvati grehe i zmenkanya szvoja i nej pred vszaznajoucsim Bou om, — on je odpűszto nyé i zvelicsávao, nej Boug. Eto zvelicsávanye, kak szo

do ednoga casza vu cerkváj, pri szpouvedaj odprávlali, szo je szledi vő naplac neszli, trszili zsnym, sto je vecs plácsao, je vecs odpűszsejnya doubó i bilou je vrejmen, gda je lezsej bilou ednoj kumili szkousz iglini vűh pridti, kak szziromáki v-nebésza. Tá oblászt je bila szpodobna na tou, naj celou v-robsztva járem podvrzse zvelicsanye zselejoucse düse. Lűdjé szo pouleg krívoga návuka prihájali v-tűhin-szkom, nerazmetom jeziki drzsánój szlůzsbi bozsoj, nejzvesztno, brezi rázuma, vlejcsno obra-csali vu rokáj csiszlo, posztili sze, na bucse hodili, grehov odpűsztsanya cejdala kűpűvali, i szpozábili szo sze — ár szo nyemi pozábíti dáli — toga apostola opomínanye: „*Vu szlobodscsini tak, na stero nasz je Krisztus oszloubodo sztojte, i nedajte sze pá vu járem szlů'zbe přezsti!*“

Ete dűhovne verige je zlámao v — 151.-tom okt. 31.-toga dnéva dr. Luther Márton, — gda je toga na zvejszt zbudjenoga csloveka od dűhovnoga robsztva vűoszloubodo i nyegovo szamovolno szlobodscsino, pravico nazáj szpravo, da meszto popouvszkoga podpéranya i szredszta — oszobno podgovornoszt zselej od nyega, i gda je vu szpráviscsi (gyűlejsi) poglavárov i pűspekov — z-batrűvním szrdcom glászo: „*nemrem nacsí csiniti, ár je nej dobro prouti dűsnójveszti csiniti!*“ I od toga hipa mao je dűhovne szlobodscsine vecs zadaviti nej bilou

no szvetloszt pripelati i one neszrecsne pogonszke národe, steri escse vu bolvansztva túzsnom mráki zšívéjo, naj i oni vszívajo králevszto po Jezusi Krisztusi gláseno i szprávleno, ár szo i oni vszi nasi bratje i szesztre po Jezusi Krisztusi.

Med poganmi 250 szzirotinszki, 100 obramni híz drzsi gori. Pri vszem tom pa szv. nase materé cърkvi osznávanye i rászűrjávanye od nyéni vernikov dűsevne vrejloszti viszi. Bojdimo záto nej szamo nyé kotrige, nego prinásajmo na nyé oltár tüdi dári; vu deli, vu gucsi, vu znásanyi pokázsimo, ka szmo nyé vrejđne kotrige. Dájmo Bougi hválo, ka szmo vu nyénom krűli. Lí tak de nam mogoucse szpuniti ono veliko pozványe, stero ocsa nebeszki zselej od szinouv i cséri szvoji eti na zemli i za stero nyim ednook obűien nájem dá tam zgoraj vu országi nebeszkom.

Prinásajte záto verni Bozsi pri dáni prilikaj áldove i álmotva szvoja pouleg premoucsi vase. — Vszáki máli dár je prijéten Bougi nebeszkomi, steri z-lűbéznosztí zhája! Podpérajte násztave, verszke písze novine, kalendáríe, kníge evangeli-csansztvo rászűrjávajoucse.

Naszledűjmo nemske, angliske i amerikan-szke verne brate nase, gde od toga náj szirmas-kejsega — do toga náj přémocnejsega tezsáka, cseresz leta vszáka kotriga prineszé dár szvoj na oltár rászűrjávanye evang. szv. materé cърkvi i rávno záto szo szpodobni oni tak velika dela odprávlati. Ár kak tou prilicsna rejcs právi: „*Po kapli de pun lagev,*“ stere kaple do navkűp ona velika moucs, stera, tak velika zmozna i blagoszlovna dela szpunyáva pri rászűrjávanyi szv. materé cърkvi i návuka Zvelicsitela goszpodna nasega Jezusa Krisztusa.

Bojdimo pob. bratje i szesztre vu veri nasoj krepki i sztální. Nej szamo za tejlo, szkrbmo sze i za dűso; neszprávlajmo szí szamo zemelszka, stera szo preidoucsa, nego i ta nebeszka, stera szo vekivecsna i obsztojécsa. Bűdimo i te mlácsne, zbudimo te drevéne, naj i oni, nej szamo bodo poszlűhsávci te rejcsí, nego vrejli delavci vu nyénom dűhi.

Nagouszti cstimo tou Bozso knigo, to szvéto biblio, ár de sze nam lí tak krepila dűsa i szrdcé nase. Drzsmo vu postenjej i prestímanyi evange-

mogoucse, obládavno obhodi ona preszvetseni szvejt, vszepovszédik zahtejva osobni jus i szlobodscsino dúsnojvejszti! I gda je dúsna-vejszt — po vnougom teskom boji i krvi prelejányi doj sztepla z-szébe one lance, z-sterimi je düsevna szlobodscsina doj zlcancivana bila, stera je zadrzsávala i gatila csloveka od Bouga vzéto szlobodno volo, szlobodno gibanye: znouva je prisao mir szvejta i vu lüdi dopádenye. Zevcsenoszt, piszátelsztvo, moudroszt, escse i rokodelsztvo i trstvo je nouvi odraszek doubilo. Národov vucsenye, pobožnoszt, verevrejloszti lejpocevtje sze je rozpúsztilo vu szlobodscsine otávnom zraki; csisztejsi, lübeznivejsi je grátao familiszki zsitek, plemenitejse cslovecsanszftva tüváristvo i szvejt je vu 1500 lejtaj nej produkálivao, nej je doszégno teliko, liki vu reformácie prvoj sztotini, — nájno-vejsi vrejmenov csüdni i znameniti násztav niti neimenüjmo.

Drági moji evangelicsanszki bratje i szesztre, — ví szte vszi ete dühovne szlobodscsine blájzseni órocsnícke i kotrige. Oh bár bi prerazmeli i prestimali toga veliko i znamenito vrejdnoszt! Naj sze nenájde ni eden, steri nebi prerazmo, ka zadene »*Evangelicsánec*« bidti, i düsevno szlobodscsino vszívati.

Szvétmo blüzi z-205 millio evangelicsanszki bratmi zahválnoszti szvétek goszpodnomi Bougi, kí nász je düsevne szlobodscsine tálnike vcsino.

licsanzske násztave nase. Podpérajmo namenývanya, stera szlúzsijo k-vere nase odraszki i naprejidejnyi. Prínásajmo zskavce szvoje na lübézni áldov. Z-radosztjov bojdmo na pomoucs evangelicsanszki bratom nasim, nepozábimo sze i z-toga nájménsega zsnýi. Nepozábimo, ka jesztejo drúge ovcé, stere szo nej z-nase ovcsárnice i one nam je potrejbno eszi pripelati, naj bode edna csrejda i eden pasztér. Vszi, vszi, kí po etoj pouti hodécsi, bojdimo gízdávi na tou, ka szmo evangelicsanci.

Luthera govori:

Krsztsanszki cslovek je po veri vszakomi szloboden goszpoud, po lübéznoszti pa vszakomi duzszen szluga.

*

Tou nemoremo zabráníti, ka bi fticí (zemelszke szkrbí grehsne miszli) obri nase gláve odleteli, ali tou ja, ka bi na nasoj glávi gnejzdo rédili.

„Vu szlobodscsini tak, na stero nasz je Krisztus oszloubodo sztojte i nedajte sze pá vu járem szlúzsbe prézsti“

Má bidti je stir'sztou lejt zse Sztar Luthera návuk?
Nej! ár je zse doszta prvle,
Od inda vrejmena
Vu prorokov, apostolov
Piszmaj on nasztávlén.
Tou je sztároga krsztsanszftva,
Krisztusa szvét' návuk!

Fliszár János.

Gályerob.

Poszlovenso: **Fliszár János.**

I.

Kak v-máloj hizsicski pri sztoulí szedí,
Pred szeov z-odprejte bible csté,
Ino szi düso paszé po nyé' redí,
Nyé' bozso hráno vküper beré;
Liki szkrbna vcséla méd vküper noszi
Vernim; — lübézni szvét' vere méd:
— vdári nad nyega Tiránusa szluga:
„Pred szodca, jeretnik . . z-menom . .
[kajd'!“

Ah, szluga Bozsi krotko gori sztáne
'l govori: „Moj szodca je Boug“!
I tá idoucsi od familije túzsne —
Vüpa sze, ka Boug plácsa ednouk:
Pravice szvét' zászloba ga szprevája,
Angelvaritel ga podpéra. —
Dokacs pá znouva zorja gori zíde,
K-lüblénim szvojim nazáj príde.

II.

Edno pítanye szo pred nyega djáli:
»Zatajís, ali nej vero«?
On pa z-pozdignyenov glavov govori:
„Nej! nigdár nezatajim nyou“!
Szpravicsanya rejcs szo nej poszlühnoli
Dühovne kmice szinovje,
Divjim hohárom szo ga v-rouke dáli,
Oudali na teske gálye . . .
— Mirovno sze podá, te bozsi szluga,
Dalecs od douma, familije
Noszo, kak te Nazarenszki trplívo,
Z-trnya szpleteno korouno.

III.

Ah! gálya zse dalecs po mourji hodi,
 Viszika néba sze zaoblácsi
 I kak dén szoudni: dūdnya, trejszka, grmí,
 Blízka sze iz-nébe ogen leij;
 Voda sze zdígáva i grozno valí:
 Vsze . . . pogübeli groza obíde,
 Nevkleknyeno li gályarob obsztojí,
 Vn Bougi visnyem má szvo' vüpanye.

Moli, zdüháva: »Ocsa odpüsztí nyim,
 Kí szo na mé' vdrli grozno, bloudno . . .«
 Vrejli zdüháv je gor zísao k-oblákom,
 Steri razído, vihér sze vtihso . . .
 Trdnoga ravnácsa szrdcé sze zmecsí,
 Od lancov roba odvézati dá.
 I szkousz zvejzd vizíke nébe sze lesčí
 Díka, Bozsega Angel varitela!

Luther od szvetszke visisoszti.

Ta szvetszka právda i oblászt je z-Bozse voule i zrendelüvanya na szvejti, právi Luther vu szvojem píszali „od szvetszke visisoszti.“ Szvétoga píszma szvedosztva szo na tou gledoucs: Rim. 13, 1-2, I. Peter 2, 13-14. Csi bi cejli szvejtz-izs-tinszki krsztseníkov, tou je z-izs-tinszki verníkov sztao, té bí níksega poglavára, kralá, goszpouda, kastigajoucse oblászti, ali právde nej trbelo. Dobro drejvo nepotrebüje níksega vcsenyá ali právde, naj dober szád prinása, nego brezi vszega toga pouleg szvoje lasztivnoszti rodí.

Právda je zá greha volo dána. Cejli szvejtz je hūdi i med vszejmi sze komaj eden isztinszki krsztseník nájde. Za toga volo je zrendelüvao Boug dvoujo oblászt, *dühovno*, stera krsztsanszke i pobozsne lūdi vgája pod Krisztusom po Szv. Dūhi i *szvetszko*, stera na tou gledoucs rendelüje, naj nekrsztsanye i hūdi lūdje po zvünesnyem vu méri zsvíjeo i mirovni bo-dejo.

Obedvej oblászti számradno trbej razloucsiti edno od drüge i obedvej niháti; edno, stera nasz pobozsne csiní, drüge,

stera zvünesnyi mér szpráva i prepovedáva hūda csinejnya; ni edna je nej zadoszta brez ove na szvejti, ár brez Krisztusovoga düsevnooga poglavársztva po szvetszkoj oblászti niscse nemre pobozen biditi pred Bougom. Ár je pa oblászt prevecs potrejbna i hasznovita na cejli szvejtz gledoucs, naj sze mér more gorídrzsati, greh kastigati, hūdobnyácke zadrgávati, zatoga volo sze krsztsanszki cslovek znájvéksov gotovnosztojov podvrzse oblászti goszpoudi, rad engedüje nyemi, postüje visisoszti i vsza vcsiní, ka je li mogoucsi i ka oblászti na dobro szlüzsi, naj má prestimanye i naj sze z-bojaznosztojov oponása prouti nyej vszáki. Visisoszti je postüvati potrebno, kak zsenítev, ali polodelca, ali drüge oupravek, stera je Boug zrendelüvao. Oblászt szlüzsiti, nyéno dobro naprejpomáhati mores, kak je mogoucse, csi je potrejbno z-tejtom, z-materiálnov dobroutov, z-postenyom i düsov.

Csi sze szvetszka visisoszti, blízse poglavár pripraví, cseden, bogábojécsi, krsztseník je, tou je edna nájevksa csüda i nájszvetejse znamejnye Bozsega szkrbnosejnya obri doticsnoga országa.

Ali nájevksa falinga je pri goszpodáraj i dvoraj, ka poglavára vu szvojem stímanyi nyegovi dvorni lūdje i prilízavci podmítijo i on engedüjoucsci bode. Ár ne scsukne csloveka tou, csi sze poglavár zmejsa i neszpametnoszti vcsiní, nego ország i národje morejo trpeti od takse neszpametnoszti. Za toga volo sze poglavár naj tak vüpa vu szvoji csesztnikaj i tak je engedüje csiníti, ka de cügle vu szvoji rokáj drzsao; naj sze nezavüpa, naj ne szpí, nego poglédne za nyimi, prehodi ország i opázi sze poszedik, kak ravnajo i szoudijo, té sze oszebno ogvüsa od toga, ka sze nemore niti v-ednom csloveki szploj zavüpati. Ovak pa tūdi poglavár z-lásztnim szrdcom naj kázse szvoje oblászt i visisoszti; naj vzeme vu bránenyé szvoje podlozsánce vu nyihovoj szükesiní i tak naj csiní, kak csi bi nyegova lasztivna szükesína bila. Ár je tak csiníto z-nami Krisztus i tou szo práva krsztsanszka lübézni dela.

Düśni vecsér.

Szpoumenek ti preminoucsi!

Poszlovéncso : Fliszár János

Püsztno je polé, püsztna krajína,
Na jakse dnéve nasz opomína,
Gda szmo zsnyimi escse vküp zsiveli,
Kí szo odísli, nega ji eti,
Kí vu grobáj v-míri pocsivajo,
Vecsen szvoj szen szpajoucsi vzsivajo.

Oh hodte eszi med grobe ete,
I na dén ete nyim szvétek szvéte.
Jáko je doszta szkrbi zemelszke,
Za preminoucse vrejmen nezíde.
Zsaloszti gyant hitro tánihámo,
Oh kak hitro sze zsnyih szpozábimo.

Al' dnesz na grobáj szvejce goríjo,
Zsnyih sze zahválni tak szpomeníjo :
Vuzsgite szvejco tüdi vu szrdci,
Dajte meszto vu nyem zahválnoszti.
Dén ete dnesz bojdi ti preminoucsi
Szpoumenka dén, tím v-szrdci zshivoucsi.

Ár je nas tüdi v-míszli, v-bolezni!
Nás! — Kí szmo eti szlabi, nevolni,
Kak liszt teccasz. dokecs je na vejki,
Sze trouszi, gible, brni na szpici :
Tak szmo tüdi v-zsaloszti pri mrtvi,
Kí szo pá znouva en' csasz pred nami.

Vidim mater z odprejtimi rokami,
Pri grobi je pá vküper z-otrokmi ;
Etam tüváris, tüvárisica,
Mla dé nec, szírotics i vdovica.
Oh vi decsica, nazáj szte prisli ?
Szkuzila szem sze, gda szte odísli !

Batriven vojnik oranyen v-tejli,
Vejnec drzsécs, pred nász sztáne lejpi,
Príde brat, szesztra, priátel, zár'csnik,
Kí szo minouli i vszák' zgüblenik
Koga je sors poszlaó, Boug vej, kam' mrejt,
Zemla i voda öná nyih pogrejb.

Obvzemejo te, obinéjo pá,
Stero ti düsi lehkouto dá.
Vu míszli i düsi sze pokojis,
Kaksté sze bár globoko zsalosztis,
Troust i mir náides vu veri szvétoj
Ponouvivsi mrtvi szpoumenek szvoj.

Pocsivajte v-míri ví lübléni,
Eti v-cintori tiho szpajécsi !
Líszlje doj káple, püszto je polé,
Naveke de vase nase szrdcé.

Püszto je polje — püsztna krajína,
Zimszki szen szpi zse cejla natúra,
Blájzszen, kí verje gorisztanejnye
I na bougsi zsitek prejkidejnye !

Rázloczni máli glászi.

Evangelicsanszka szvejta konferencia je drzsána v Eisenachi v Nemskom országi od aug. 19. do aug. 24., na sterój je vecs, kak 40 országov blúzi 200 poszlenikov tao vzelo. Za predszedníka toga szpráviscsa szo Dr. Ihmels, drzsélni püspek v Drezdeni' odebráni. Na toj konferenciji je protestantizmusi historicsni glavics polozseni, gda szo vszi nazoucsi bodoucsi poszleníki od Lutherovoga velikoga dühá gnáni vu Wartburg grádi vu stirideszeti jezikač dolidjáli vadlúványe vere. Priglászili szo krepko na konferenciji vküpeprikapcsécsó moucs evang. bratinszke lübéznoszti, stera národnoga i plemenszkgoga pregráda neszmi poznati. Razprávléno je tüdi vszej krsztsanzski cerkveó vjedínanya pítanye i na obri toga tekoucssem prerécsüvanyi je vöpovedano, ka med szvejta vszejmi cérkvi je Lutheranszka nevtajeno nájbole potrpliva. Tú je naprejprineseno to tüdi, ka je Lutherá peszem : Trdi grád“, szvejta nájbole poznána peszem, ár jo po 139 jezikač popevlejo. Vu vedásnyi tezszi vrejmenaj je vszej nász szvéta düznsoszt, naj vrejlo verosztüjemo obri nasega drágoga evangeliomszkgoga herba. To nam pa lezsejse bode, csi prerazmímó sztáro veliko isztino : »Vu vküpdzrsányi je moucs.«

V-Zimoni je na meszto nedávno preminoucséga gmajnszkgoga inspektora Dr. Obaffy Cyrill advokát odebráni za novoga inspektora.

Evang. dühovnicke. V-Ameriki v-Zjedínani drzsávi v-New-Yorki jeszte 289 evang. dühovnikov, v-Chicagoi : 216 ; v-Miveopoliti 162 ; v-Philadelphii 133 ; v-St. Pauli 107 ; v-Milwaukei 101.

Na Vogrszkom v Dunántulszkój püspekíji je Dr. Mesterházy Ernő odebráni za cerkevnooga visesnyéga inspektora i szept. 13. je v Soproni ouszvetno v-szvojo csészt notriszpelani. Pri toj príliki je 26 milio korun na evang.-e cérkvene i

solszke cile áldüvao! Jeszte escse delavna vera! Tákse inspektore bi nam tüdi trbelo v Prekmurje!

Zvonouvje nazáj prihájajo. V-Kosztanovce, gde nas Liszt v-lejpom racsuní má cstitele i naprejplacsnike, szo szi nasi vrejli evang. bratovje zse tüdi nazáj szpravili 2 od prvejsiva véksiva zvoná. Eden je 141 kg., te drügi pa 97 kg. zsmeten. Kostata blüzi dvajsztijezero Dinárov. Szept. 23. szta prejkdániva nouviva zvona szvojemi zrendelüvanyi, vu nazoucsnoszti velike vnozsine, po zmozsnom predganyi Darvas Aladára, Krízsevszkoga dühovnika. — Szept. 23. je posvecseni gori v Ivájnsovci tüdi eden zvon. — Okt. 21.-ga bode v Sztrükovci zse te drügi zvon med lejpim redovékom goriposzvecseni, steri je v Maribori zlejáni. Csi bi Sztrükovcsarje pri fáрни zvonáj tüdi tákso vrejoszt kázali, hvále bi vrejdni bilí! — Kak csüjemo, Bodonszka fara za dvá tjedna tüdi dobi szvoje fárne zvoné. Na tou radoszt praj Sztrükovcsarje pozábijo szvoje neprijétno drzsánye i dvakrat telko darüjejo na fárne zvoné, kak kelko je na nyé vönavrzseno bilou!? Tou plemenito zmérjanye bode po dugom nedosztojnóm bojüvanyi Sztrükovcsarov z-szvojev lasztnov farov! — V-Püconszkoj fari szo szi zrendelüvali Bokrecsanci eden 210 kg. zsmeten zvon z Ljubljane; Dolincsarje tüdi z Ljubljane dvá zvoná, eden 146 kg. drügi 85 kg. zsmeten bode. Szebeborcsarci szi z Soprona zselejo zrendelüvati dvá zvoná, 350 kg. zmécse. Namenijo szi tüdi Vanecsárci nazáj szpraviti 2 zvoná. Po taksem za máli csasz v-toj fari zvon Brezovec nindri indri nebode vecs práznoga, brez nebeszki trombönt zvoníka.

Bakó Károly Sztrükovszkoga evang. kántorvucsitela szo szuszpendérali, ár pri Küzmicsovom szpoumenki szo edno cérkevno peszem vógrszki popevali, i ár ga dühovnik vu vógrszkom jeziki zdao. Boug moj! Kama szmo prisli? Kaksá szíla!? Szlovenje sze touzsijo na szrbe, csi rávno nyim szrbi deszéti tao teliko krivice necsínijo, kak nasi drági szlovenszki bratje nam nevolnim prekmurcom.

vucsitelom, steri letosz z-drzsávnoga jezika nedo mogli doli djáti egzájmen, sze püsztli escse csasz ednoga leta. Csi pa k-leti tüdi egzájmena nedo mogli doli djáti. v-penzijo do djáni.

Z-r. kat. soule vólücseni evang. sinyour. Szobotszko evang. soulo szo od nász vzéli nasi drági szlovenszki bratje i za drzsávno povedali brezi toga, kaj bi szamo ednók opítali Szobotszko faro, jeli je gotova tou soulo, stera je

dúga lejta molitvárnica bíla, prejk-dati, ali nej-brezi toga, ka bi szamo eden dinár árende, ali odskodnine dáli. Szobocsanci, jeli szpíte? Zakaj ne opítate okrajnoga glavára, jeli komunizem láda v drzsávi S. H. S.? Ali zaka-ne pítate, naj pokázse tiszti zékon, pouleg steroga je drzsáva prejk-vzéla verszke soule? Lejpo delo. Z-zsmetnim trüdom szte evang. soulo gori posztavili i zdaj vasa deca v Martjanci dönok v-r. kath.-o soulo more oditi, ár evang. soule zse nemate . . . Ali szte lehkó vaso soulo szamovolno tádáli i senkali drzsávi? Kak szo tou naznányali okr. s. nadzornik na vucsitelszkom szpráviscsi v M. Szoboti? Jeli neznáte, ka tou brezi dovolenya cérkevne visise oblászti nemate jusa vcsiniti ni ví, niti drüga stera fara? Nasega cérkevnoга zákona tou zrendelüvanye szo vas mouder, previdni inspektor, kak i nase sinyorije prvi inspektor, escse peszebnó za potrebnó szpoznali priglásziti na lajnszkom oszovnom gyülejsi nase sinyorije (vidi napisznika 10. punktum!). I ovo, komaj szo odisli od nász té mouder szvetszki voditel, rávno vu nyihovoj gmajni prelomite nas cérkevni zékon? Na priszesztnóm sinyorszkom gyülejsi vasz na odgovornoszt pozovémo . . . Ka pa zdaj na tou povejte, ka szo vasega dühovnika vólücsili z-Martjánszke r. kath. soule? Nedopüsztíjo nyim g. plebános, ka bi v-tamosnyoj r. kath. souli evang. soláre na evang. krsztsanszki vereávuk vcsíli. Ka povejo k-tomi Klekl, kí tak veliko lübézen glászijo do evangolicsanszki bratov?.. Vu preminoucem, gda szo Klekl v-Pecsarovci escse nej glászili takso veliko lübézen (?) do evangolicsanszki bratov (?) nego szo escse neodvisznoga birouva potvárijali ka je záto nej oszoudo ednoga evangolicsanca, z-sterim szo sze Klekl za nikse poti volo právdivali, ár je tüdi evangolicsanszke vere bio, — teda je zse evang. církev dopüsztífla, ka szo Petrovszki plebános szlobodno vcsíli v-Krízsevszkoj evang. souli r. kat. deco na vereávuk. Zdaj pa, gda b-pouleg Klekl-a velika lübézen mogla ládati medf-nami, zdaj eden plebános takso szvojo verszko nesztrpnoszt pokázsejo vö, kakse je sztanovito niscse nej csakao od nyih, . . . Csíli szmo escse, ka szo sze martjánszki plebános steli ogvüsati, jeli szo prav csínili, ka szo evang. dühovniki prebránili v Martjánszko r. kath. soulo sztoupiti, záto szo pítali okr. s. nadzornika, ka povejo na té nyihov obhod gledoucs. Okr. nadzornik, eden drzsávni uradnik, szo prej za dobro szpoznali tou plebánosovo nesztrpnoszt?! Z-zsalosztíjov szi zamerkamó vsza

tá. Ali vász, Szobocski ev. fárnik, itak opomínamo, proszimo, ne lücsajte nazáj z-kamnom! Dopüszíte, naj hodita r. kath. kaplána vu vaso Szobocsko evang. soulo r. kath, verenávk vcsít! Tolerancia, vadlúványszka potrpívoszt je bíla, je i naj bode evangelicsanszka lasztívnoszt, jákoszt, précimba! —

Theologiski fakultás nej prinász, nego na Vogrskom je dobila evang. cérkev. Sopronszko héresnyo Teol. Akademijo, v-steroj szo vszi nasi dühovnicke szvoje vcsenyé vdáblali, je prejkvzela drzsáva i na Pecsüjszkom vszeucseliscsi je fakultás darúvala nasoj cérkvi. Ovo tak sze szkrbí vogrskza drzsáva za vcsenyé evang. dühovnikov. Prinász, v-nasoj drzsávi je pa popolnoma nemogoucse vcsiti dati za dühovnika koga, ár nemamo za tou soule. Steri pa za toga volo je v-zvüsnске drzsáve pritisznyen idti, tiszтоми sze escse vnouge zádeve delajo od oblászti, nej ka bi nyemi na rokou sli. Vendar tou zselejo, naj nase evang. lüdsztvo brez szvoji voditelov osztáne, za toga volo sze na teliko zanicsúje tü evang. dühovniksztvó i vucsitel-sztvo?!

Biblija je zsé na 558 jezikov doliobrnyena; szamo jedíno v Afriki jo po 164 jezika; chtëjo. Preminoucse leto je Anglesko Tüvárístvo za Bible 8,750.000 falátov Bibleje razsírilo na okroglní zemlé. Na konferenciji v Eisenachi szo vöposztávlene bílé na szvejta vsze jezike doliobrnyene Bible.

Evangelicsanszki kalendari de szamo novembra prve dni gotov, ár sze je stamparija szelila i delo je tak nej slo. Na 132 sztráni v-tom kalendariji takse obilno cstenyé, lejpe vnouge kejpe zmejsz, dobíjo za 10 dinárov nasi verníki, ka do sze nyemi z-szrdcé radúvali. Gvüsní szmo, ka szí ga vszaka evang. famílija szprávi.

Zsalivanye glászi. Szept. 24.-ga je zász-pao vu Goszpodní po dúgom betégi sztaroszti szvoje 69. leti Temlin Iván poszesztnik i trgovec v-Puzsavci. Pokonyák je doszta vdárcov présztao. Ednoga szvojega szinü je v bojní zgübo, ednoga pa na mourji. Püconszke fare ponízen, ali veren obsznszki kurátor je bio prejk 12 lejt. Velika rod-bína ga zsalúje. — Tüdi szept. 24.-ga je premíno po teskom trplejnyí sztaroszti szvoje 58 leti. Rituper Stefan v-Kosztanovci. Vdovica vernoga tüvárísa, petró decé, med nyími Sándor medicínec, szkrbnoga rodítela zsalúje v-pokojnom. Bojdi i med nami teva vöpreminoucsíva szpöumenek blagosz-lovleni!

Nemíri. Bojnszka nevarnoszt je bíla med

Italijov i nasov drzsávov za volo Reke (Fiume), stero meszto szo Italijani obszecalí. — Krvávo proutirevolucionárno gíbanye je bílou na Bolgárszkom. Kmeti i komunisti szo sztanoli prouti vládi, ali doj szo pobiti. — Nemcsíja je pred drzsav-lanszkov bojnov. Popolna versztvinszka katasztrofa jo je doszégnota. Za 1 dolár sze 6 milijárd márk dobi. 1 kg. krüha 76 milijonov mark kosta. Na Bajorszkom monarhísticní prevrát csákajo. — Revolucijszki glászi prihájajo tüdi z-Portugálije i Turcsíje. — Blüzi 2000 lüdi je brez dela vu Francíji. — 80,000 bajcarov je sztrajkalo cejli 6 tjednov v Csehoszlovákiji. Skodo, stera je pri toj sztávki tak drzsávo, kak delavce doszégnota, ceníjo na 750 milijonov ceski korun.

Nasega Liszta naprejplacsnikom! Proszimo vszakoga, kí je escse nej vrédi z-szvojím naprejplacsiom, naj kém prvle szpuni szvojo dúzsnoszt! (Red.)

Bankovci po Din. sze vzezejo z-obraczája. Financsní miniszter je vödao zrendelüvanye, ka sze morejo 10 dinarszki bankovci, z-leta 1919. do 10. jun. 1924. vövzėti z-obraczája.

Szkádjeni milijárdi. Pred nisteri leti szmo escse tak pravili: szkádjeni milijoni. Dnesz na meszto milijone zse milijárde moremo praviti i píszati. Szamo vu nasoj drzsávi sze je preminoucse leto pokadilo dohána za 10 milijárd korun.

Presztonaszlednik. 1923. szeptembra 6.-ga je porodila Nj. Veličansztvo nasa kralíca v Beogradi moskoga szpoula dejte, stero je naszlednik trona. Boug nyemi dáj gorizrászti i ednouk na blagoszlov bidti vszemi lüdszti domovine!

Rázlocsne neszrecse. Na polskom je varsavszki vlak prekidoucs po mouszti vu vodo szpadno. Vtopilo sze je 50 oszeb; vise 120 oszeb je pa ranyeni. — Velika zselezniska katasztrofa sze je pripetila tüdi v Rumuniji. Dva vláka szta vküpervdarila i pri toj neszrecsi je 78 potnikov zsítek zgübilo, 200 pa tezszo ranyeni. — Morje je vösztopilo na Koreji i vnicsilo 600 hís. Cloveski zsrtev je 1050. — Potresz je bio v Indiji. Porüseni je vecs his i doszta lüdi od zsvlejnaya prislo. — V-Teherani je potresz popolnoma vnicsó vecs vesz-níc. 123 oszeb je bujti, 100 pa ranyeni. — Velika bajcarszka neszrecsa je nasztánola za volo eksz-plozije podzemelszki plinov pouleg Krakova v bajci, v-steroj je bílou 800 lüdi. Vecs sztou bajcerov je zsítek szvoj zgübilo.

Konflikt med Itálijo i Grsko. Dnéva 28. aug. sze je v-automobili vozila italijanszka raz-

mejitvena miszija, obsztojécsa z-5 oszeb, stere je napadlo okouli 30 oborozseni neznaní lüdi i szo na meszti omorili vsze kotrige miszije. Za toga dogodka volo biszkoron bojna vövdánila med Itáli-jov i Grskov. —

V-Maroku tecsé krv. V-Spanyolszkój koloniji v-Marako szo domácsini napovedali szvéto bojno mohamedansztva. Vlára je poszlála tá szoldacsijo i je zse prislo do velke bitke, v-steroj je bilou okouli 1 jezero mrtvi i vecs jezero ranyeni. Domá v Spanyolzkom sze revolucija zacsinya.

Nouvi miniszter vere, Dr Vojislav Janjič, pouleg pozványa teologiszki pfofesor, szo kak cerkveo mednárodnoga dobroga priátelsztva drüstva jugoslávskoga zloucsa bivsi tájnik prinász i vu protestanszki zvänszki országoj dobro poznáni. Szlejnyá lejta szo na véksem na politicsnom presztori delali. Z-szvojov cirkvov szo v-tom cajti po szvojem mejszecsnom lizsti »Hriščanszki život« (Krsztsanszki zsítek) sztáli vu vezali. Gda szo prekvzéli minisztrszto, szo novinam edno programszko informácijo dáli na szvoja naminyávanya gledoucs. Obri razmer protestanszke cirkvi szo sze miniszter za dobro informiranoga kázali; nase tezsávei tozshe szo nyim vu nyihovoj zgoraj imenüvanoj prvejsoj csészti vsze naznánye prisle. Obri nasi nájbizsányi cílov szo ji goripreszvejtili Schumacher szlavonszki sinyor i orszacszi poszlánc. Pri toj priliki szo tocsno na znánye vzéli szklepe nase cirkveve püspekije v Nouvom Sadi osznovlene. Naprej szo dáli szvoja naminyávanya i zselejnyá na naso cirkvev gledoucs. Nyihov ideál bi tou bio, da bi sze vszi evangelicsanci v-nasoj drzsávi zdrüzsili v-edno püspekijo. (Nase zselejnye je tüdi tou. Red.) Da pa tomi escse dnesz dén nacionalni momentí prouti sztojijo, vüpajo sze, ka sze nasa nouva püspekija kem prvle popolnoma vöosznové. Stero do potom naszledüvale ta drüga evang. püspekija i kalavinszka püspekija. Tak bodejo v-nasoj drzsávi tri protestanszke püspekije. K-püspekov plácsi i primernoga sztanoványa goriposz-távlányi sze drzsávna pomoucs zagvüsa. Vu solszkom pitányi szo pravili miniszter, ka cirkvi csi nyim je kakse imánye vkraj vzéto, tiszto vsze nazáj morejo dobiti. Na kántore gledoucs szo pravili, ka tej neprebrányeno lehko szpunyávajo szvoje pozványe i vu nyim odloucseni sztanoványaj lehko osztánejo. — Sztanovito nam dobro szpádne, ka miniszter vere z-taksim kebzüvanyem szpévájajo

nase cirkvi dugoványa. — Eti zamerkamo gori, ka szo nedávno té miniszter v-Subotici (Szabadka) hodili i pred szébe szo dáli pozvati vszejtamosnyi cerkveo dühovnike. Pravoszlávni, r. katholicsanszki — i protesztanszki dühovniki szo sze eden od drügoga bole touzsili pouleg szvojeja tezszkoga zsvléjnyá i vszi szo proszili drzsávno podpore. Szamo zsidovszki rabinar sze je nej touzso, ár nyega nyegovi fárniki tak obilno plácsajo, ka nikse drzsávne podpore nepotrebüje. — Miniszter szo obečsali povisanye drzsávne podpore. — Eti zamerkamo escse, ka pouleg szlednyega lüszta stetja v Jugosláviji 219,749 protesztántov jeszte, tou je vszej prebiválcov 1·81 0/0. Nájvecs ji zsvivé vu Vojvodini, 133,986 düs.

Pélida je za vsze evangelicsanszke gmajne edna nasa nájménsa i mlada gmajna Št. Ilj (Št. Ägydi), stera v Szloveniji blüzi Ausztrijke mejé lezsi. Pred edno 20 lejti szo sze preszelili sze württembergszki i szeverno csehski polodelci i dnesz okrog 300 düs ji jeszte. Tá mála csrejda mujszterszki gmajnszki zsítek má, z-lasztné moucsi szvoje drzsijo gori dühovnika i edno diakoniszo. Kak je pa tou mogoucsé? pitajo lehko kotrige nasi velki gmajn. »Szkrivnoszt je velika«; eden jedini máli poszesztnik dá dühovniki sztanoványe, hráno i escse edno dvoráno tüdi za drzsánye Bozse szlüzshe. Ti ovi sze pa borijo, naj z-szvojov dácsov i cärmí drüge gmajnszke potrebcsine znásajo i tak szramotijo nej edno sztáro veliko gmajno, gde za volo dácsé nega konca, ni kraja tozshe i sztarányi; gde dühovniki i kántori vezdásnyi bogátci niti tiszto vrejdnoszt nescso dati, stero szo szrmaski ocsáci obečsali i z-radosztjov dávali. — »Prebüdi sze, düh prvi szvedokov!

Materé dén. V-Erfurti i Weimari je na drügo nedelo májusa »Materé dnéva« szvétek notriszpelani. V-Angliji, Ameriki i Skandináviji zse vecs lejt szvetijta té dén. Szvétek familije je tou, v-steré szredini mati sztoji i za nyou more bidti eden pocsinka dén. Na té dén je od vszakoga dela odszlobodjena; vsze delo deca odprávjajo. Té dén z-korinami okincsajo dom. Vu cirkváj sze z-Materé szpominajo. Miszeo szvétká je, ka sze vesz lüdsztvo té dén okouli materé more szpávlati i nyej hváliti za vszo tiszto lübézen, stero ona rászirjáva.